

ITÄMAIDEN OIKEUSKÄSITTEITÄ

Englantilainen kirjailijatar Rosita Forbes, joka matkojen kautta on hyvin tutustunut itämaihin ja niiden oloihin, on antanut mieleenkiintoisia tietoja itämaisista oikeuskäsitteistä.

Itämaiden lait pohjautuvat perusajatukseen: silmä silmästä ja hammas hampaasta. Varkaalta katkaistaan käsi, murhaajalta pää ja uskoton vaimo kivitetään kuoliaaksi.

Jokaisessa tärkeässä tapauksessa vaaditaan aina kaksi todistajaa ja että saataisiin heidän rehellisyytensä selville asetetaan heille usein sangen vastenmielisiä kokeita. Pitkä, okainen metallitanko kuumennetaan hehkuvaksi ja asetetaan kymmenosa sekunniksi todistajan kielelle. Rehellinen todistaja ei pelkää ollenkaan, saliiqi pelastaa hänet polttamasta itseään, väärän todistajan suu tulee kuivaksi ja pieninkin kosketus hehkuvalla tangolla polttaa häntä.

Asirissa on vallalla vielä monia merkittäviä tapoja. Jos joku nainen on tehnyt rikoksen, pakoitetaan hänet juomaan-erästä pahalta maistuvaa nestettä. Siinä sanotaan olevan myrkkyä ja se tappaa syyllisen, mutta syytön jää henkiin ja pelastuu. Miss Forbes näki kerran tällaisen kokeen. Uhri sai vaikeita vatsanväänneitä, mutta ne menivät ohi parin tunnin kuluttua ja luonnollisesti katsoivat viranomaiset hänet syyttömäksi.

Asirin nyttemmin jo kuollutta emiriä pidetään niin pyhänä, että kukaan hänen alamaisistaan ei saanut nähdä hänen kasvojaan. Kun hän tuomitsi heitä tai myönsi heille audiensin, tapahtui se pimeässä huoneessa. Niin otti hän vastaan myös Miss Forbessin ja tunnin keskustelun jälkeen pimeässä huoneessa tunsu Miss Forbes itsensä hyvin hermostuneeksi. Niin kertoi hän itse. Miltä sitten rikollisista mahtanee tuntua. Muuan mies kuuluu tällaista kestäneen koko yön mutta aamulla hän sitten teki tunnustuksen. Ja se ei suinkaan merkinnyt sitä, että hän olisi ollut syyllinen.

Kun abessinilainen syyttää jotakin toista henkilöä, sidotaan heidät molemmat yhteen siksi kunnes tuomio jutussa on annettu.

Murhasta määrätään maksettavaksi n.s. verira-

hoja. Jos murhatun perhe kieltäytyy niitä ottamasta vastaan, jätetään murhaajan perheen jäsenen käsiin ja nämä saavat ottaa kahden oikeuspalvelijan läsnä ollessa häneltä hengen samalla tavalla kuin hän itse oli tappanut murhatun.

Keisari Menelik-vainaja oli aikansa Salomon ja seuraava tuomio on kuvaava. Muuan puunhakkaaja, joka yritti kaataa puuta putosi alas ja aiheutti pudotessaan toisen miehen kuoleman. Tämän perhe kieltäytyi ottamasta vastaan verirahojaa. Hallitsija sanoi tällöin: "Teillä on oikeus vaatia tämän miehen henki. Siksi on kuolleen isän noustava puuhun ja aiheutettava syyllisen kuolema samalla tavalla." Kuolleen sukulaiset alkoivat kättä päätöstään ja olisivat nyt olleet valmiit ottamaan vastaan verirahat, mutta hallitsija lausui: "Liian myöhään. Tuomio on jo annettu."

Muuan Afrikan etevimpiä lainsäätäjiä oli sheriffi Ransuli. Häntä on syytetty julmuudesta, mutta ei koskaan väärämielisyydestä. Hänen menettelytapansa olivat yksinkertaisia, mutta vaikuttavia. Kun hän jakoi tuomioitaan palatsinsa edessä seisoi orja hänen kummallakin puolellaan. Yhdellä heistä oli kädessään kirves ja toisella astia, jossa oli kiehuvaa öljyä. Kun esimerkiksi varas tuomittiin, niin löi ensiksi mainittu orja ensin varkaan käden poikki ja sitten pistettiin katkaistu käsivarsi verenvuodon tyrehtyttämiseksi kiehuvaan öljyyn. Kerran tuomitsi Ransuli erään sheriffin elävänä haudattavaksi, mutta tuomitulle annettiin mukaan jonkun verran hirssinsiemeniä ja öljyä, että hän voisi vielä jonkun aikaa elää. Parin kuukauden perästä havaittiin, että haudattu vielä eli. Tällöin Ranssuli vapautti hänet. Allah ei silminnähtävästi ollut halunnut hänen kuolemaansa!

Lännen oikeuskäsitteet perustuvat siihen, että elämä on meidän kallein omaisuutemme; — itämailla on asianlaita aivan päinvastoin.

Näin kertoo kirjailijatar Rosita Forbes. Vielä pari sanaa hänestä itsestään. Hän on äskettäin mennyt toisen kerran naimisiin. Häissä oli hänellä yllään — musta surupuku.